

Regeringen
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över departementspromemorian - Betyg från årskurs 6 i grundskolan (Ds 2010:15)

Skolinspektionen uttalar sig om förslaget i de delar som är av betydelse för inspektionen ur ett tillsynsperspektiv.

Verktyg för kunskapsuppföljning

En tydlig utvärdering av elevernas kunskaper är en förutsättning för möjligheten att upptäcka elevernas kunskapsbrister och sätta in stöd. I dag sker uppföljningen av elevernas kunskaper i årskurserna 1-7 bl.a. genom individuella utvecklingsplaner med omdömen. Som utredningen påtalar och som även bekräftas av Skolinspektionens tillsyn finns det brister i dagens system. Vanliga brister är att utvecklingsplanerna inte innehåller omdömen för alla ämnen som eleven undervisats i och att omdömena inte är tydligt kopplade till målen (jfr s. 35 i utredningen). Skolinspektionens uppfattning är därför att det finns ett klart behov av en tydligare reglering av skolans kunskapsuppföljning.

Den individuella utvecklingsplanen skiljer sig från betyg på ett flertal sätt. Betyg utgör formaliserad och standardiserad information till elev och föräldrar i ett nationellt system. Nationella kursplaner anger mål och vilka kunskaper eleverna ska utveckla och betygskriterierna beskriver och preciserar de krav som gäller för respektive betyg. Till detta kommer att betygssättning utgör myndighetsutövning med krav på dokumentation, insyn och likabehandling enligt förvaltningslagens principer. Den individuella utvecklingsplanen är däremot inte nationellt formaliserad och standardiserad och omgärdas inte heller av samma krav på handläggningen.

Skolinspektionen anser att de krav som omgärdar betygssättningen kan vara en hjälp för att komma tillrätta med bristerna i skolans kunskapsuppföljning. Att införa betyg från årskurs 6 skulle vara ett sätt att stärka uppföljningen av eleverna både på individ- och på gruppnivå samt bidra till en ökad rättssäkerhet för eleverna. Förslaget kan också ha betydelse för Skolinspektionens möjligheter att genomföra en effektivare tillsyn.

Behovet av stödmaterial för sammanfattande betyg

Skolinspektionens instämmer i behovet av stödmaterial för tolkningen av bestämmelserna om möjligheten att sätta sammanfattande betyg i naturorienterande (NO) respektive samhällsorienterande ämnen (SO). Behovet av stödmaterial framträder särskilt tydligt inom nedan angivna områden.

2 (2)

Författningsförslaget reglerar inte närmare *hur* den sammanfattande betygssättningen ska genomföras. Det är t.ex. oklart hur viktningen/sammanvägningen av elevens kunskaper ska gå till. Utöver kunskapskraven i de enskilda ämnena saknas vägledning i frågan. Skolinspektionen instämmer därför i behovet av stödmaterial för att främja en likvärdig betygssättning.

Vidare finns ett behov av stödmaterial ifråga om hur sammanfattande betyg påverkas av elevens frånvaro. Av författningsförslaget 10 kap. 15 § skollagen framgår att sammanfattande betyg inte ska sättas om det saknas underlag för elevernas kunskaper på grund av frånvaro. Situationen kan uppstå att frånvaron endast rör något eller några av ämnena inom NO- eller SO-blocket. Det är i sådana fall oklart om det finns möjlighet för rektorn att besluta om att läraren får sätta separata betyg i ett eller fler av ämnena.

Slutligen vill Skolinspektionen uppmärksamma på att sammanfattande betyg kan medföra att en elevs behov av stöd i ett separat ämne inte framträder lika tydligt som när skolan sätter separata ämnesbetyg. Det finns t.ex. en risk för att skolan inte uppmärksammar att en elev som väl når målen i ett eller flera av ämnena i ett block har behov av stöd i ett annat ämne i blocket. Också denna fråga bör uppmärksammas i stödmaterialet.

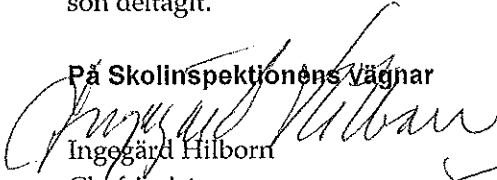
Synpunkter på författningstexten


Författningstexten till 10 kap. 15 § skollagen bör skrivas om så att regleringen om att rektorn får besluta att ett sammanfattande betyg för årskurs 6 kommer tidigare i författningstexten. Förslagsvis: "Betyg ska sättas i grundskolans ämnen. Rektorn får dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för årskurs 6 om undervisningen i naturorienterade ämnen respektive samhällsorienterade ämnen varit ämnesövergripande fram till årskurs 6".

I författningstexten till 10 kap. 19 § skollagen bör förtydligas att det är de "nationella" kunskapskraven som åsyftas.

I den slutliga handläggningen av detta yttrande har undervisningsrådet Gösta Karlsson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar


Ingegärd Hilborn
Chefsjurist


Jenny Rangstad Ekenbark
Föredragande